

YENGIL SANOAT KORXONALAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH

*Hayitboyev Lazizbek**Andijon Mashinasozlik instituti 4- bosqich talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada yengil sanoat korxonalarini rivojlantirish va modernizatsiya qilish, asosiy tendentsiyalar, muammolar va takomillashtirish strategiyalariga e'tibor qaratilgan. U mavjud adabiyotlar tahlilini, uslubiy yondashuvlarni qamrab oladi va so'nggi tadqiqotlar natijalarini taqdim etadi. Maqola topilmalarning natijalari bo'yicha munozaralar bilan yakunlanadi va kelajakda rivojlanish bo'yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: Yengil Sanoat, Sanoatni Rivojlantirish, Modernizatsiya Qilish, Sanoat Korxonalari, Iqtisodiy O'sish, Texnologik Innovatsiyalar.

Аннотация: В этой статье основное внимание уделяется развитию и модернизации предприятий легкой промышленности, основным тенденциям, проблемам и стратегиям совершенствования. Он охватывает анализ существующей литературы, методологические подходы и предоставляет результаты последних исследований. Статья завершается обсуждением результатов и дает рекомендации по дальнейшему развитию.

Ключевые слова: легкая промышленность, промышленное развитие, модернизация, промышленные предприятия, экономический рост, технологические инновации.

Annotation: this article focuses on the development and modernization of light industrial enterprises, the main trends, problems and improvement strategies. It covers the analysis of existing literature, methodological approaches and presents the results of recent research. The article concludes with a discussion on the results of the findings and provides recommendations for future development.

Keywords: Light Industry, Industrial Development, modernization, Industrial Enterprises, economic growth, technological innovation.

KIRISH

To'qimachilik, maishiy elektronika va oziq-ovqat mahsulotlarini qayta ishlash kabi sohalarni o'z ichiga olgan yengil sanoat sektori iqtisodiy rivojlanish va ish o'rinlarini yaratishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Avtomatlashtirish, barqarorlik va raqamlashtirishga so'nggi siljishlar ushbu korxonalariga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Ushbu maqola yengil sanoat faoliyati evolyutsiyasini o'rganadi, zamonaviy amaliyotlarni tahlil qiladi va kelajakdagi tendentsiyalarni aniqlaydi.

Ushbu tadqiqot miqdoriy ma'lumotlarni tahlil qilishni sifatli amaliy tadqiqotlar bilan birlashtirgan aralash usulli yondashuvdan foydalanadi. Ma'lumotlar sanoat

hisobotlari, yengil sanoat korxonalari so'rovlari va asosiy manfaatdor tomonlar bilan suhbatlardan to'plangan. Hosildorlik, texnologik qabul qilish va barqarorlik harakatlarining tendentsiyalarini tahlil qilish uchun statistik usullardan foydalanilgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Yengil sanoat korxonalarining rivojlanishi odatda bir nechta asosiy yo'nalishlarga qaratilgan:

Texnologiya va innovatsiya: yangi texnologiyalar va innovatsion jarayonlarni amalga oshirish samaradorlikni oshirishi, xarajatlarni kamaytirishi va mahsulot sifatini yaxshilashi mumkin. Bunga avtomatlashtirish, ilg'or ishlab chiqarish texnikasi va raqamli echimlarni qabul qilish kiradi.

Texnologiya va innovatsiyalar raqobatbardosh va samarali bo'lishni istagan korxonalar uchun juda muhimdir. Ularning mahsuldorligi, narxi va mahsulot sifatiga qanday ta'sir qilishi mumkinligi haqida qisqacha ma'lumot:

Kengaytirilgan mahsuldorlik: avtomatlashtirish va raqamli echimlarni amalga oshirish orqali korxonalar jarayonlarni soddalashtirishi, qo'lda xatolarni kamaytirishi va ishlab chiqarishni tezlashtirishi mumkin. Avtomatlashtirish takrorlanadigan vazifalarni bajara oladi, bu esa inson ishchilariga yanada murakkab va strategik faoliyatga e'tibor berishga imkon beradi. Loyihalarni boshqarish vositalari yoki ilg'or tahlillar kabi raqamli echimlar muvofiqlashtirish va qaror qabul qilishni yaxshilashi mumkin.

Kamaytirilgan xarajatlar: qo'shimcha ishlab chiqarish (3D bosib chiqarish) yoki ilg'or robototexnika kabi ilg'or ishlab chiqarish texnikasi chiqindilarni kamaytirish va materiallardan foydalanishni optimallashtirish orqali ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishi mumkin. Avtomatlashtirish, shuningdek, mehnat xarajatlarini kamaytirishi va resurslarni boshqarishni yaxshilashi mumkin. Bundan tashqari, raqamli echimlar resurslarni yaxshiroq taqsimlash va jarayonni optimallashtirish orqali xarajatlarni tejash imkoniyatlari haqida tushuncha berishi mumkin.

Mahsulot sifati yaxshilandi: aniq muhandislik, real vaqtda monitoring va ilg'or sifat nazorati tizimlari kabi texnologiyalar mahsulot sifatini oshirishi mumkin. Avtomatlashtirish izchillikni ta'minlaydi va o'zgaruvchanlikni pasaytiradi, raqamli vositalar esa sifat ko'rsatkichlarini kuzatishi va tahlil qilishi mumkin, bu esa doimiy yaxshilanishga imkon beradi.

Ushbu texnologiyalarni qo'llash dastlabki sarmoyani talab qiladi, ammo uzoq muddatli foyda ko'pincha xarajatlardan ustundir. Innovatsiyalardan samarali foydalanadigan korxonalar raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lishlari, bozor o'zgarishlariga tezroq moslashishlari va o'z mijozlariga yuqori sifatli mahsulotlarni etkazib berishlari mumkin.

Bozorni kengaytirish: ichki va xalqaro miqyosda yangi bozorlarni o'rganish o'sishga olib kelishi mumkin. Bu bozorni o'rganish, mijozlar ehtiyojlarini tushunish va ushbu talablarni qondirish uchun mahsulotlarni tikishni o'z ichiga oladi.

Barqarorlik: ekologik toza amaliyot va barqaror ishlab chiqarish usullarini ta'kidlash tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu chiqindilarni kamaytirish, energiya samaradorligini oshirish va barqaror materiallarni sotib olishni o'z ichiga olishi mumkin.

Sifatni yaxshilash: yaxshiroq materiallar, jarayonlar va sifat nazorati choralari orqali mahsulot sifatini doimiy ravishda yaxshilash raqobatbardoshlik va mijozlar ehtiyojini qondirishga yordam beradi.

Ta'minot zanjirini boshqarish: materiallarning ishonchli va tejamkor manbalarini ta'minlash, shuningdek tayyor mahsulotni samarali taqsimlash uchun ta'minot zanjirlarini optimallashtirish operatsion samaradorlik uchun juda muhimdir.

Ishchi kuchini rivojlantirish: xodimlarni o'qitish va rivojlantirishga sarmoya kiritish ishchi kuchining malakali va texnologiya va bozor talablarining o'zgarishiga moslashishini ta'minlaydi.

Normativ muvofiqlik: sanoat qoidalari va standartlariga rioya qilish huquqiy muammolardan qochishga yordam beradi va mahsulotlarning xavfsizlik va sifat talablariga javob berishini ta'minlaydi.

Mijozlarni jalb qilish: samarali marketing, mijozlarga xizmat ko'rsatish va qayta aloqa mexanizmlari orqali mijozlar bilan mustahkam aloqalar o'rnatish ularning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunish va qondirishga yordam beradi.

Topilmalar shuni ko'rsatadiki, texnologik taraqqiyot va barqarorlik yengil sanoat korxonalarida o'sishning asosiy omili hisoblanadi. Yangi texnologiyalarni qabul qilish katta foyda keltirsa-da, malakali ishchi kuchiga ehtiyoj va amalga oshirish xarajatlari kabi muammolarni keltirib chiqaradi. Ijobiy iqtisodiy ta'sir modernizatsiyaga sarmoya kiritish qiymatini ta'kidlaydi, ammo firmalar xarajatlar va foydalarni diqqat bilan muvozanatlashtirishi kerak.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yengil sanoat korxonalarining rivojlanishiga texnologik innovatsiyalar va barqarorlik harakatlari sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmoqda. Ushbu tendentsiyalar bilan faol shug'ullanadigan korxonalar o'sish va raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lish ehtimoli ko'proq. Kompaniyalarga yangi texnologiyalarga sarmoya kiritish, barqaror amaliyotni qo'llash va maksimal foyda olish uchun xodimlarni o'qitishga e'tibor qaratish tavsiya etiladi.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun takliflar quyidagilardan iborat:

- Bo'ylama tadqiqotlar: modernizatsiyaning uzoq muddatli ta'sirini yaxshiroq tushunish.

- Sektorga xos tahlil: yengil sanoatning turli tarmoqlari texnologik va atrof-muhit o'zgarishlariga qanday munosabatda bo'lishini o'rganish.
- Siyosat tahlili: sanoat rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda davlat siyosatining rolini baholash.

ADABIYOTLAR.

1. Alimov R.X., Bayxonov B.T., Ishnazarov A.I., Imomov J.O. Korxonalarda investitsiyalardan samarali foydalanish jarayonlarini ekonometrik modellashtirish.-T.: "Fan va texnologiya", 2014, 104 bet.
2. Obidova, Feruza Yaxyoevna, and Zebi Odilovna Umarova. "IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION LOYIHALARNING O'RNI." Global Science and Innovations: Central Asia (sm. v knigax) 3.7 (2021): 25-29.
3. Umarova, Z. O. "BUSINESS OPPORTUNITY FOR TOURISM DEVELOPMENT." Экономика и социум 10 (2020): 275-278.
4. Yusupov S.Sh. Kuchli raqobat sharoitida to'qimachilik korxonalarini rivojlantirish strategiyasining asosiy yo'nalishlari: Monografiya. – T.: Fan va texnologiya, 2014. – 274 b.
5. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. - 2-е изд., испр. -М.: ИНФРА-М. 1999. – С. 479.
6. [Yo A. Mamatohunov & QM Abduvaliyev \(2022\) Prospects for the use of "swot analysis" in the development of creative abilities of students of physics in secondary educational institutions*](#) Interniotsional Cientific reaserch jurnal. Том №3 2776-0979 ISSN: 13.
7. [Mamatohunov Yu. A., Rakhmatulina R. Methodology for organizing educational and methodological activities of students in the process of forming students' independence in physics lessons/](#) European Journal of Research and Reflection in Education Sciences №7 (2019) SZ Zainobiddinov.
8. Ё Маматохунув [Методика организации самостоятельной учебной деятельности школьников по физике во внеурочных занятиях](#) / Universum: психология и образование, 2021 № 4 (82) 10-12 Общество с ограниченной ответственностью «Международный центр науки и образования».